

PRO POSUZOVATELE, ŽÁKY A STEVARDY

1 Všeobecná část

1.1 Posuzovatelé FIFE

Posuzovatelé, školení a uznávání ČSCH - SCHK a FIFE, jsou vedle samotných koček nejdůležitějšími reprezentanty této federace, mající velkou zodpovědnost vůči hodnotám a principům, které ČSCH - SCHK a FIFE prosazuje.

Výstava koček je "arénou", kde se z mnoha návštěvníků stávají noví členové a milovníci koček. Informace o tomto zájmovém sdružení pronikají do společnosti prostřednictvím novin, rádia a televize v souvislosti s konáním místních výstav koček. A právě posuzovatelé svojí erudicí a chováním vytvářejí první dojem u potenciálních budoucích chovatelů. Proto je nanejvýš důležité, aby posuzovatel měl určité schopnosti a vlastnosti:

- znalost a obratnost v zacházení s kočkami
- znalost anatomie koček, schopnost porozumění jejich chování
- znalost základu genetiky koček
- znalost standardů
- znalost organizace výstav
- znalost ČSCH - SCHK a FIFE a pochopení jejich základních hodnot a principů
- schopnost komunikace se zkušenými i novými návštěvníky a dalšími lidmi
- dostatečné sebevědomí a sebekontrolu ve stresové situaci
- schopnost posuzovat objektivně, bez osobních preferencí a schopnost zdůvodnit učiněná rozhodnutí
- schopnost soustředit se na kočku jako hlavní objekt zájmového sdružení, zvláště pak na výstavách.

Toto byl výběr dovedností a nadání, která se od posuzovatele očekávají, aby mohl budít důvěru k ČSCH - SCHK i FIFE. Pro některé z nich musí být talent, jiné mohou být získány praxí a studiem.

1.2 Výukový program posuzovatelů

Tím, jak FIFE podporuje kolektiv posuzovatelů splňujících výše uvedené požadavky, stává se jedním z nejdůležitějších úkolů federace vyhledávat talenty mezi přihlášenými.

Komise pro posuzovatele a standardy předkládá Doporučení pro vzdělávání žáků, určená pro školící posuzovatele i pro samotné žáky, která jsou považována za nástroj pro jejich výuku a která jim umožní získat požadovanou úroveň dovedností, znalostí a zkušeností.

1.3 Etická pravidla

- Posuzovatelé jsou reprezentanty FIFE a jejich chování tomu má odpovídat.
- Posuzovatelé se mají chovat profesionálně, pozorně, zdvořile a citlivě, což platí jak pro ústní a písemné vyjadřování, tak i pro gestikulaci a jiné fyzické jednání.
- Posuzovatelé se musí pokusit minimalizovat pro pořadatele své výlohy

(cestovní náklady, stravné a další výdaje).

- Posuzovatelé mají vždy myslet na to, že pozvání k posuzování na výstavě je čest.
- Posuzovatelé, ať již posuzují, vystavují nebo jsou na výstavě jako návštěvníci, nemají zapříčínovat žádné narušení průběhu výstavy.

Tato pravidla se příslušným způsobem vztahují i na žáky.

2 Posuzovatelé

2.1 Uznávání posuzovatelé

FIFE uznává jako posuzovatele osoby, které splňují následující podmínky:

- vyhovují níže uvedeným podmínkám
- jsou uvedeny v oficiálním seznamu FIFE
- jsou označeny za aktivní posuzovatele, tj. nejméně 3x ročně posuzují (tato podmínka neplatí pro mimoevropské FIFE posuzovatele).

2.2 Čestní posuzovatelé

Předsednictvo FIFE může jmenovat čestné posuzovatele jako výraz díků za jejich práci pro FIFE.

2.3 Seznam posuzovatelů

Předsednictvo FIFE vydává oficiální seznam posuzovatelů uznaných FIFE.

V oficiálním seznamu je uvedeno:

- jméno posuzovatele
- adresa a číslo telefonu
- datum, ke kterému byl jmenován
- kategorie, pro kterou je ustanoven
- oficiální jazyky FIFE, které ovládá
- x nad datem jmenování označuje, že posuzovatel je aktivní
- # značí, že posuzovatel se buď zúčastnil posuzovatelského semináře FIFE podle článku 3.1 a 3.2, nebo se zúčastnil povinného semináře pro žáky podle článku 5.1.14.1 a je zde uvedeno datum posledního semináře, kterého se zúčastnil.

Poznámky:

- K získání potvrzení o účasti na semináři musí být posuzovatel přítomen po celou dobu semináře.
- Účast na povinném žákovském semináři, uvedeném ve článku 5.1.14.1, bude potvrzena jenom jednou během 3 let.

Seznam se zveřejňuje 1x ročně po Generálním shromáždění FIFE.

2.4 Posuzovatelé jiných federací

FIFE uznává posuzovatele patřící k jiným organizacím, pokud jsou schváleny Předsednictvem FIFE.

Tito posuzovatelé jsou oprávněni posuzovat podle FIFE standardů ta plemena, pro která mají licenci u vlastní organizace.

Nemohou:

- a) dohlížet na stáž
- b) zkoušet

2.5 Dodržování pravidel FIFE

2.5.1 Závazek posuzovatele k FIFE

Posuzovatel, který je jmenován FIFE, se musí písemně zavázat, že bude dodržovat její stanovy a pravidla.

2.5.2 Řízení se standardy FIFE

Od posuzovatelů se vyžaduje, aby se řídili standardy plemen vydávanými FIFE.

2.6 Členství posuzovatelů

2.6.1 Přímé podřízení FIFE

Mezinárodní posuzovatelé FIFE jsou jako takoví přímo podřízeni FIFE.

2.6.2 Posuzovatelé jako chovatelé a vystavovatelé

Pokud posuzovatel chce být činný jako chovatel, vystavovatel, oficiální osoba atd., musí být členem chovatelského sdružení členského státu FIFE, kde má trvalé bydliště. Pokud v zemi není členský svaz FIFE, může být členem svazu FIFE v jiné zemi.

2.7 Poplatky posuzovatelů

Aby mohl být posuzovatel zapsán do oficiálního seznamu, musí zaplatit roční poplatek, který je stanoven Generálním shromážděním FIFE a který t.č. činí 65 EUR. Tento poplatek musí být zaplacen prostřednictvím ČSCH - SCHK nejpozději do 31. března každého roku.

2.8 Aktivity a funkce posuzovatelů

2.8.1 Seznam posuzovatelské aktivity

Každý mezinárodní posuzovatel FIFE musí předložit jednou za rok seznam s uvedením výstav a kategorií, které posuzoval. Tento seznam musí být dodán na sekretariát FIFE do 31. ledna každého roku. Posuzovatelé ČSCH - SCHK musí zaslat tento svůj seznam na předepsaném formuláři vždy nejpozději do 10. ledna předsedovi národní Výstavní posuzovatelské a komise.

2.8.2 Účast na non-FIFE výstavách

FIFE posuzovatel smí s povolením předsednictva FIFE a člena FIFE té země, kde se výstava koná, posuzovat na non-FIFE výstavě.

Porušení tohoto pravidla vede k vyškrtnutí ze seznamu posuzovatelů.

2.8.3 Posuzovatel - stážista

Sekretariát FIFE po obdržení a kontrole všech dokladů o zkoušce přidělí úspěšnému kandidátovi titul "posuzovatel - stážista" (probational judge). Posuzovatel - stážista má povoleno posuzovat pod dohledem mezinárodního posuzovatele, který splňuje požadavky stanovené článkem 2.8.5.

2.8.4 Mezinárodní posuzovatelé

Kandidát je jmenován mezinárodním posuzovatelem (pro určitou kategorii) po úspěšném vykonání stáží. Toto jmenování provede generální tajemník FIFE po obdržení a kontrole všech potřebných hlášení.

2.8.5 Stáže, posuzovatelé - stážisté, dohlížející posuzovatelé

Posuzovatel - stážista, aby se mohl stát mezinárodním posuzovatelem, musí úspěšně absolvovat minimálně 3 posuzovatelské stáže na 3 různých výstavách (z toho min. 1 v zahraničí) u min. u 3 různých posuzovatelů (z toho min. 2 zahraniční) a posoudit min. 75 koček, pod dohledem mezinárodního posuzovatele, který je aktivní min. 5 let pro danou kategorii a který se zúčastnil alespoň jednou za poslední 3 roky semináře organizovaného FIFE ve spojení s Generálním shromážděním FIFE nebo semináře pořádaného některým

členským svazem FIFE.

Tyto stáže mohou být absolvovány jen na mezinárodních výstavách. Výjimka platí pro neevropské členy.

Tyto stáže musí zahrnovat minimálně 75 koček, a to:

- min. 25 mláďat (3 - 10 měsíců)
- min. 50 dospělých ve třídě otevřené / kastrátů a vyšší

Pokud posuzovatel - stážista je již mezinárodním posuzovatelem pro jinou kategorii, stačí mu absolvovat pouze 1 stáž s počtem 20 koček bez ohledu na jejich věk. Tato stáž může, ale nemusí, být vykonána na jedné výstavě. Dohlížející posuzovatel může uznat stáž tohoto posuzovatele - stážisty a povolit mu hlasovat na volbě Best in Show, kde byla stáž dokončena.

Dohlížející posuzovatel sestaví zprávu zahrnující počet koček v příslušných třídách, kterou odešle na sekretariát FIFE do dvou týdnů po výstavě a kopií příslušnému členskému svazu FIFE, jehož je posuzovatel - stážista členem.

Posuzovatel - stážista musí být přítomen volbě BIS.

2.8.6. Funkce posuzovatelů: instruktor, zkoušející, žák

Posuzovatel, pozvaný na výstavu, musí být předem (nejpozději 14 dnů před výstavou) písemně informován o tom, že:

- má žáka (max. jednoho)
- má dohlížet stáž
- má přebírat zkoušku

Posuzovatel může písemně odmítnout tyto aktivity při přijetí pozvání posuzovat.

2.8.6.1 Instruktoři

Posuzovatel může přijmout žáka až po 3 letech aktivního posuzování (při min. 3 posuzováních za rok) příslušné kategorie.

2.8.6.2 Zkoušející

Pokud má posuzovatel zkoušet, nemůže mít další funkce.

2.8.6.3 Posuzovatel jako kandidát pro zkoušku na stejné výstavě

Posuzovatel, který je oficiálně pozván k posuzování na výstavě, nemůže tam současně skládat zkoušku pro jinou kategorii.

2.8.6.4 Instruktoři a zkoušející: počet koček na posouzení

Vyučující (instruktor) nebo zkoušející posuzovatel by neměl mít větší než následující počet koček k posouzení:

- nejvýše 60 koček při dvoudenní výstavě
- nejvýše 30 koček při jednodenní výstavě

2.8.6.5 Mezinárodní posuzovatelé, přímo podléhající FIFE, jako žáci

Pokud mezinárodní posuzovatel FIFE není členem členského svazu FIFE, ale přímo spadá pod FIFE, a chce pokračovat ve svém vzdělávání pro další kategorii, zodpovědnost členského svazu FIFE převezme Komise pro posuzovatele a standardy.

2.9 Posuzovatelé na výstavách

2.9.1 Pozvání na výstavu

Posuzovatel musí odpovědět na pozvání klubu nejpozději do jednoho měsíce.

FIFE posuzovatelé, kteří zrušili již přijaté pozvání posuzovat, nesmí přijmout jiné pozvání na stejný termín.

2.9.2 Výběr posuzovatelů organizátorem výstavy

Od organizátorů mezinárodních výstav se vyžaduje, aby vybírali posuzovatele uvedené v oficiálním seznamu posuzovatelů FIFE (čl. 2.3, 2.4).

2.9.3 Počet koček na posuzování

Za normálních okolností by posuzovatel neměl mít více koček než:

- 80 na dvoudenní výstavě
- 40 na jednodenní výstavě

2.9.4 Jazyk posudků

Posuzovatelé musí psát hodnotící posudky buď jedním ze 3 oficiálních FIFE jazyků (francouzsky, německy nebo anglicky), nebo v úředním jazyce (nebo v jednom z úředních jazyků) státu, ve kterém je výstava organizována.

2.9.5 Asistence stevardů

Posuzovateli musí asistovat alespoň dva stevardi a případně i sekretář, kterého přiděluje organizátor.

Tam, kde si vystavovatelé sami prezentují kočky při posuzování, je potřebný jenom jeden stevard.

2.9.6 Úhrady

2.9.6.1 Úhrady posuzovatelům

Posuzovatelé činní na výstavě mají nárok na:

- úhradu cestovních nákladů (1. třída vlaku nebo ekonomická třída letadla)
- poskytnutí jídla a ubytování během trvání výstavy a v případě potřeby i další večeře a ubytování před návratem domů
- odměnu určenou Generálním shromážděním, t.č. minimálně:

130 EUR při "klasické" dvoudenní výstavě

85 EUR při jednodenní výstavě

170 EUR při dvoudenní výstavě rozdělené podle kategorií, kde posuzuje oba dny různá plemena.

Organizátor výstavy může mimo to ještě poskytnout další náhrady nad stanovené.

2.9.6.2 Úhrada posuzovatelům - stážistům

Je na rozhodnutí organizátora výstavy, zda-li posuzovatelé - stážisté, který vykonával stáž a současně působil jako posuzovatel, uhradí náklady v plné výši.

Posuzovatel - stážista musí o tom být předem informován.

2.9.7 Přihlídnutí k věku vystavovaného zvířete

Při hodnocení musí posuzovatelé přihlížet k celkové kondici vystavované kočky s ohledem na její věk. Na posuzovacím listě musí být uvedeno datum jejího narození.

2.9.8 Změna třídy nebo variety během posuzování

Posuzovatel nemůže přesunout zvíře z jedné třídy nebo variety do druhé, pokud se nejedná o administrativní chybu.

Posuzovatel může pouze podat návrh na změnu pro další výstavu. Kočka, vystavovaná v nesprávném plemeni nebo barevné varietě, obdrží posudek s navrženou změnou plemene či barevné variety, ale bez klasifikace.

2.9.9 Zákaz přístupu k výstavnímu katalogu během posuzování

Posuzovatelům i žákům je zakázán před ukončením BIS přístup k výstavnímu katalogu.

2.9.10 Vystavování koček při posuzování nebo žakování

Kočky posuzovatele i žáka, činného na výstavě, mohou být vystaveny jen mimo konkurenci. Taktéž kočky osob, žijících ve společné domácnosti (manžel, dítě, rodiče, vnuci, sourozenci...).

Při jednocertifikátové výstavě, rozdělené podle kategorií na 2 či více dní, není posuzovateli povoleno být první den činný jako posuzovatel a druhý den vystavovat svoje kočky.

2.9.11 Používání brýlí s barevnými skly

Posuzovatel může mít při posuzování brýle s barevnými skly jen pokud jsou lékařem předepsané.

2.9.12 Mobilní telefony

Posuzovatelům, žákům i stevardům je zakázáno mít během posuzování a v průběhu BIS zapnuté mobilní telefony nebo jiné podobné elektronické přístroje. Totéž platí pro vystavovatele přítomné v posuzovatelském kruhu.

2.10 Aktualizace posuzovatelů

Generální sekretář bude posílat dotazník všem mezinárodním posuzovatelům FIFE do konce června každého třetího roku.

Dotazník bude připraven Komisí pro posuzovatele a standardy.

Odpovědi na dotazník budou posílány přímo této komisi nejpozději do konce září příslušného roku. Upozorňující dopis bude zaslán o měsíc později. Po ukončení měsíce listopadu již nebudou odpovědi akceptovány.

3. Semináře pro posuzovatele

3.1 Semináře organizované FIFE

FIFE organizuje obvykle semináře pro posuzovatele při příležitosti Generálního shromáždění FIFE. Seminář je organizován v sobotu po Generálním shromáždění a musí být veden alespoň ve dvou FIFE jazycích.

3.2 Semináře organizované členskými svazy FIFE

Každému členskému svazu je povoleno 1x v roce organizovat seminář. Datum musí být schváleno generálním sekretářem a program Komisí pro posuzovatele a standardy.

Takový seminář, který platí jako oficiální seminář, musí být uveden ve výstavním kalendáři FIFE nejméně 3 měsíce před termínem konání. Měl by být uveden jak organizátor, tak kontaktní čísla (telefon, fax, e-mail).

3.3 Účast žáků

Žáci se mohou zúčastnit seminářů zmiňovaných v čl. 3.1 a 3.2 s odkazem na čl. 5.1.13.7.

3.4 Náklady na semináře organizované FIFE

Náklady na organizaci semináře spojeného s Generálním shromážděním jdou na účet FIFE a jsou placeny ze zvláštního fondu, který je udržován ročními příspěvky posuzovatelů. Členský svaz FIFE, na jehož území probíhá seminář, poskytne potřebná zvířata.

3.5 Cena pro zúčastněné posuzovatele

Cestovné, náklady na stravování a ubytování jsou hrazeny samotnými posuzovateli.

3.6 Zjišťování prezence

Generální sekretář FIFE kontroluje přítomnost posuzovatelů na semináři.

4 Stevardi

4.1 Povinnosti stevardů

Stevard musí být nápomocen posuzovateli, a proto musí dodržovat následující ustanovení:

- musí být přítomen na posuzovatelském stanovišti a má mít oblečen pracovní plášť
- musí být schopen korektně vyjmout kočku z klece a vrátit do klece
- nesmí opustit posuzovatele do ukončení posuzování
- pokud je to možné, nemá prezentovat posuzovateli vlastní kočku, kromě výstav, na kterých si smí

vystavovatel předvádět svá zvířata sám

- nesmí komentovat posuzování ani vyslovovat své mínění o kočce
- se svolením posuzovatele může vystavovatelům sdělovat výsledky posouzení
- pokud je klec prázdná, musí si ověřit na výstavním výboru, zda je kočka skutečně nepřítomna
- musí být přítomen při volbě BIS jako stevard
- musí mít min. 16 roků.

4.2 Přidělení stevarda posuzovateli

Stevardi nemají právo si vybírat posuzovatele, u něhož chtějí pracovat.

4.3 Vysvědčení pro stevardy

Posuzovatel musí originál vysvědčení pro stevarda předat nebo poslat nejpozději 1 měsíc po konání výstavy jejímu pořadateli, který odpovídá za odeslání vysvědčení tomu svazu, jehož je stevard členem. Stevard by měl od posuzovatele obdržet kopii vysvědčení.

Vysvědčení musí být napsáno v jednom z oficiálních jazyků FIFE (francouzsky, německy, anglicky).

Vedení výstavy je povinno předat posuzovateli potřebné formuláře před započítím posuzování.

4.4 Etický kodex stevardů

- stevardi jsou důležitou součástí chodu výstav a reprezentanty svých národních svazů, základních organizací, chovatelských klubů a jejich chování a jednání musí být za každých okolností maximálně korektní vůči posuzovatelům, vystavovatelům a především vůči předváděným kočkám, a to jak při základním posuzování tak i při soutěži BIS a BOB
- stevardi se musí za každých okolností snažit vyvarovat možných konfliktů a nesmí zapříčinit žádné narušení průběhu výstavy
- stevardi bez výhrad dbají pokynů šéfstevarda a posuzovatelů, k nimž jsou v průběhu výstavy přiděleni
- stevardi musí za každých okolností a zejména v průběhu BIS zacházet se svěřenými kočkami maximálně citlivě, všechny kočky předvést (pokud to okolnosti dovolí) stejně kvalitně a nesmí za žádných okolností znevýhodnit svým chováním a jednáním jimi předváděnou kočku.

5 Výukový program posuzovatelů

5.1 Žáci

5.1.1 Počet stevardování

V přípravě na posuzovatele musí být splněny následující podmínky:

- účast jako stevard na 10 mezinárodních nebo národních výstavách, při kterých nesmí kočky prezentovat vystavovatelé, nebo
- na 20 MVK nebo NVK, při kterých jsou kočky prezentovány samotnými vystavovateli.

Vystaveným vysvědčením (ve kterém musí být uvedeno o jaký typ prezentace koček se jednalo) je pak zhodnoceno, jak umí stevard zacházet s různými kočkami za okolností typických pro výstavu.

5.1.2 Časové období působení jako stevard

Účast jako stevard na 10, resp. 20 národních nebo mezinárodních výstavách nesmí proběhnout v období kratším než dva roky.

5.1.3 Požadavky pro kandidaturu na žáka

5.1.3.1 Aktivní členství

Před vykonáním předběžné zkoušky musí být kandidát minimálně 5 roků aktivním členem některého členského svazu FIFE.

5.1.3.2 Zkušenosti jako chovatel, vystavovatel a organizátor výstav

Kandidát, ucházející se o zkoušku na žáka ve zvolené (jeho první) kategorii, musí splňovat následující požadavky:

1. musí v posledních 5 letech před zkouškou odchovat min. 5 vrhů plemene koček, náležejícího do zvolené kategorie, pod názvem vlastní chovatelské stanice (nebo stanice člena jeho domácnosti);
2. musí mít zkušenosti jako vystavovatel, tzn. musí vystavovat kočky min. na 20 MVK nebo NVK. Min. jedna kočka, registrovaná pod názvem jeho chovatelské stanice, musí v posledních 5 letech získat titul Mezinárodní grandšampion (GIC) nebo Mezinárodní grandpremier (GIP);
3. zkušenosti s organizací výstav jsou povinností; příslušné zkušenosti zahrnují funkce jako manažer výstavy, praxe ve výstavním výboru, přidělování cen apod.;
4. zkušenosti s prací šéfstevarda nebo sekretáře pro různé posuzovatele jsou vysoce doporučovány.

5.1.3.3 Předběžná zkouška, přijetí za žáka

Pokud kandidát dosáhl požadovaných 10, resp. 20 stevardování, musí vykonat předběžnou zkoušku podle FIFE požadavků, kterou zajistí příslušný členský svaz FIFE před odesláním jeho kandidatury generálnímu sekretáři FIFE. Generální sekretář zkontroluje osvědčení před schválením kandidáta za žáka.

Kandidát musí svoji přihlášku ke zkoušce zaslat písemně předsedovi Výstavní a posuzovatelské komise národního svazu spolu s vysvědčením o činnosti stevarda. Komise určí termín konání zkoušky i zkoušející.

Předběžný test bude vytvořen Komisí pro posuzovatele a standardy a na vyžádání bude zaslán členskému svazu FIFE.

Tato předběžná zkouška probíhá v jednom z oficiálních jazyků FIFE, sestává z teoretické a praktické části a probíhá zpravidla při některé z výstav.

5.1.4 Jazykové požadavky na žáky

Žák musí hovořit oficiální řečí FIFE, kterou mluví vyučující posuzovatel. Žák musí být schopen plynule komunikovat v tomto jazyce.

Všeobecně musí žák plynule hovořit alespoň jedním ze tří oficiálních jazyků FIFE. Žák, jehož mateřskou řečí je jeden ze tří oficiálních jazyků FIFE, by měl být schopen psát a hovořit alespoň v jednom dalším oficiálním jazyce FIFE.

5.1.5 Požadavek na informaci FIFE sekretariátu o žácích

Od členských svazů FIFE se požaduje, aby doručili na sekretariát FIFE jména všech žáků podle čl. 5.1.3.

5.1.6 Zodpovědnost členského svazu FIFE za své žáky

FIFE svaz, jehož je žák členem, plně zodpovídá za pokrok a růst svého kandidáta a může mu odepřít závěrečnou zkoušku, pokud se domnívá, že neprokaže dostatečné vědomosti.

Každý členský svaz FIFE si musí stanovit hlavní rysy opatření k převzetí odpovědnosti za výchovu žáka.

5.1.7 Rádcovství pro žáky, průběžné hodnocení

FIFE podporuje rádcovství zkušeným posuzovatelem v Posuzovatelském výukovém programu a doporučuje systém průběžných hodnocení.

5.1.8 Přihláška k přijetí za žáka na výstavě

Členský svaz FIFE, jehož je žák členem, musí min. měsíc před výstavou poslat žádost k přijetí žáka pořadajcímu klubu.

Organizátoři výstavy mohou žáka odmítnout.

Všichni členové FIFE - kluby a federace - musí na přihlášku žáka (písemně nebo ústně) odpovědět v dostatečném časovém předstihu před konáním výstavy.

5.1.9 Přijetí za žáka na výstavu v zahraničí

Aby se žák mohl zúčastnit výstavy v zahraničí, musí předložit oficiální souhlas národního svazu, jehož je členem.

5.1.10 Žákovská osvědčení

O činnosti žáka vystavuje vyučující posuzovatel vysvědčení na oficiálním formuláři, které obsahuje následující:

- posouzení píle, schopností, osobního vystupování a všeobecného chování žáka (vč. vzhledové upravenosti a celkové pořádnosti)
- vypsání všech posouzených plemen a barevných variant s uvedením počtu koček v každé z nich.

K tomuto účelu vydává FIFE standardizovaný formulář. Vysvědčení musí být vystaveno v jednom ze tří oficiálních jazyků FIFE. Vysvědčení má být zasláno přímo členskému svazu FIFE, jehož je žák členem, do jednoho měsíce od výstavy. Žák může obdržet kopii od vyučujícího posuzovatele. Pokud členský svaz FIFE shledá vysvědčení nedostačující, může ho odmítnout.

Vedení výstavy je povinno předat posuzovateli příslušné formuláře před zahájením posuzování.

5.1.11 Počet žakování podle kategorií

Účast jako žák na:

10 resp. 15 a 20

- národních výstavách nebo
- mezinárodních výstavách
- a/nebo speciálních výstavách plemen nebo klubových výstavách v jedné z následujících vybraných kategorií:

- 10 x v kategorii I, t.j. min. 450 koček
- 15 x v kategorii II, t.j. min. 675 koček
- 20 x v kategorii III, t.j. min. 900 koček
- 10 x v kategorii IV, t.j. min. 450 koček

Další požadavky jsou uvedeny v čl. 5.1.3.2.

Minimální počet koček pro jedno platné vysvědčení je 45. Např. když žák absolvuje na jedné výstavě pouze 25 koček, může být počet doplněn při jiné výstavě; poté platí vysvědčení jako jedno úplné žakování.

5.1.12 Počet žakování pro posuzovatele pokračující v další kategorii

V případě, že již schválený posuzovatel se chce kvalifikovat pro další kategorii, musí opakovat výukovou proceduru a zúčastnit se jako žák na 8 mezinárodních výstavách (minimálně 360 koček) před vykonáním zkoušky; výjimkou je kategorie II: 13 x (minimálně 360 koček) a kategorie III: 18 x (minimálně 810 koček).

5.1.13 Výukové období

Výuka žáka musí probíhat minimálně 2 roky. Nejvyšší dobu trvání studia stanoví členský svaz FIFE, k němuž žák náleží.

5.1.14 Výuka

5.1.14.1 Povinný výukový seminář pro žáky

Povinností žáka při jeho první kategorii je zúčastnit se výukového semináře organizovaného a vedeného FIFE. Tyto semináře budou pořádány 2x v roce v různých částech Evropy vždy o víkendu.

Seminář bude zahrnovat témata, jako jsou: barvy a kresby koček, základy genetiky, anatomie a zdraví koček, společenské chování posuzovatelů a etika při posuzování.

Žák si hradí sám cestovné a pobytové náklady na těchto seminářích. FIFE platí náklady semináře a odměny přednášejícím. Pokud přednášející bude posuzovatel, obdrží stejnou úhradu jako při posuzování.

5.1.14.2 Aktivita žáka

Žák musí být činný na výstavě minimálně 2 x do roka, aby mohl být považován za aktivního žáka. Při nesplnění této podmínky žák nemůže být dále veden ve výukovém programu žáků, kromě výjimečných situací akceptovaných členským svazem FIFE, jehož je žák členem.

5.1.14.3 Výuka v zahraničí

Žák se musí zúčastnit pro kategorie I a IV min. 10 (min. 450 koček) MVK nebo NVK nebo speciálních výstav pro určitá plemena koček; pro kategorii II min. 15x (min. 675 koček) a pro kategorii III min. 20x (min. 900 koček), z nichž min. 5 (min. 225 koček) musí být v zahraničí, min. ve dvou různých zahraničních zemích s výjimkou kategorie II, kde musí být absolvováno min. 8 (min. 360 koček) v zahraničí, min. ve dvou různých zahraničních zemích a kategorie III - min. 10 výstav (450 koček) v zahraničí ve dvou různých zahraničních zemích.

Minimálně dvě třetiny z požadovaného minimálního počtu zvířat pro jednotlivé kategorie musí žák absolvovat u zahraničních posuzovatelů (kat. I a IV min. 300 koček, kategorie II min. 450 koček, kat. III min. 600 koček).

Žák musí své potřebné žákovské studium pro danou kategorii absolvovat min. u 8 různých posuzovatelů.

Zkoušku je možno skládat pouze v zahraničí u zahraničních posuzovatelů.

5.1.14.4 Studium všech plemen

Žák musí během své studijní doby vidět všechna plemena koček příslušejících do zvolené kategorie (s výjimkou GRX a SOK v kategorii III). Taktéž musí vidět všechny určené skupiny barev a kreseb tak, jak jsou uvedeny ve vysvědčení pro žáka.

5.1.14.5 Účast na Best in Show

Žáci jsou povinni být přítomni během Best in Show.

5.1.14.6 Výuka v kategorii I a II; výuka v kategorii III a IV během stejného výukového období

V jednom výukovém období může žák současně absolvovat výuku buď v kategoriích I a II, nebo III a IV. Je nepřípustné absolvovat výuku ve všech čtyřech kategoriích během jednoho výukového období.

5.1.14.7 Účast na výukových seminářích

Maximální započítatelná účast jsou 3 semináře pro kategorie I a IV, 4 semináře pro kategorii II a 5 seminářů pro kategorii III.

Účast na semináři bude žákovi počítána jako účast na MVK, NVK nebo speciální výstavě plemen (45 koček).

Národní semináře pro žáky jsou určeny speciálními směrnici.

5.1.14.8 Paralelní posuzování

Žák musí absolvovat nejméně 3x "paralelní posuzování" s vyučujícím posuzovatelem a platí to pro všechny kategorie. Obvykle toto paralelní posuzování probíhá na konci výukového programu před přihlášením se ke zkoušce na posuzovatele.

Toto ustanovení neplatí pro ty žáky, kteří jsou již posuzovateli jiné kategorie a začali s výukou před 1.1.2001.

5.2 Zkouška

5.2.1 Soubor otázek ke zkoušce

Soubor otázek ke zkoušce může být poskytnut sekretářem FIFE kterémukoli členskému svazu FIFE na požádání za účelem výuky.

5.2.2 Zodpovědnost členského svazu FIFE

Národní svaz FIFE musí pečlivě přezkoušet a zvážit, zda jím přihlašovaný kandidát je dostatečně kvalifikovaný a splňuje veškeré požadavky na:

- posuzovatelské vzdělání
- odpovídající chování
- kvalitu posuzování jako event. začínajícího posuzovatele (stážistu)

Národní svaz nese plnou zodpovědnost za kandidáta.

5.2.3 Žádost o zkoušku: požadavky

Žádost o vykonání zkoušky žáka předkládá členský svaz FIFE, jehož je žák členem, sekretariátu FIFE. Musí být přiloženy všechny potřebné dokumenty zmiňované v čl. 5.1.10.

Žádost by měla obsahovat:

- zvolenou kategorii (I,II,III nebo IV)
- výstavu, na které kandidát hodlá skládat zkoušku
- jména zkoušejících posuzovatelů
- všechna vysvědčení žáka dokladující jeho studium

Návrh musí sekretariát FIFE obdržet nejméně 2 měsíce před datem zkoušky.

Zkoušku je možno skládat pouze v zahraničí u zahraničních posuzovatelů.

5.2.4 Poplatek za zkoušku

Poplatek za zkoušku určený Generálním shromážděním musí být odeslán pokladníkovi FIFE ve stejném čase, jako žádost o zkoušku sekretariátu FIFE.

V současnosti poplatek činí 150 EUR za jednu kategorii.

5.2.5 Požadavky na kandidáta: věk, jazyk

Kandidát musí mít v den zkoušky min. 25 roků.

Kandidát nesmí být přítomen v hale před započítáním zkoušky.

Kandidát si zvolí pro zkoušku jednu ze tří řečí FIFE.

Pokud mateřským jazykem kandidáta je jeden z oficiálních jazyků FIFE, kandidát musí vykonat zkoušku v některém dalším oficiálním jazyce FIFE.

5.2.6 Možnosti skládání zkoušky

Zkoušku je možné skládat na jednodenní mezinárodní výstavě, nebo na dvoudenní mezinárodní výstavě, na které je přítomno min. 50 koček zvolené kategorie pro kat. I, II a III. Pro kat. IV musí být přítomno min. 40 koček. Zkouška může být vykonána pouze první den dvoucertifikátové nebo příhraniční výstavy (Border Show).

Teoretická část zkoušky může být vykonána rovněž během povinného semináře (čl. 5.1.14.1), nebo FIFE posuzovatelského semináře (čl. 3.1) se dvěma členy Komise pro posuzovatele a standardy. Teoretická zkouška je poté platná následujících 12 měsíců.

5.2.7 Písemný souhlas Předsednictva FIFE ke zkoušce

Před zahájením zkoušky má kandidát povinnost předložit písemný souhlas Předsednictva FIFE zkoušejícím posuzovatelům.

5.2.8 Limit počtu zkoušek v jednom termínu

Zkouška může být skládána jen pro jednu kategorii.

5.2.9 3 Posuzování před další zkouškou

Posuzovatel, který chce složit zkoušku z další kategorie, musí splňovat následující podmínky:

- musí absolvovat minimálně 3 stáže
- musí posuzovat minimálně 3 krát (min. 20 koček kategorie I a IV, min. 45 koček kategorie II a III) jako mezinárodní posuzovatel v předchozí kategorii, pro kterou se kvalifikoval
- musí být aktivním posuzovatelem v roce před plánovaným datem zkoušky

5.2.10 Zkušební komise

Zkouška je vedena zkušební komisí, která se skládá ze 2 posuzovatelů, kteří posuzují na příslušné výstavě a jsou min. 5 let aktivními posuzovateli v příslušné kategorii a v posledních 3 letech se min. 1x zúčastnili FIFE semináře organizovaného při Generálním shromáždění FIFE, nebo některým členským svazem FIFE.

V případě, že některému ze členů zkušební komise je z vážných důvodů zabráněno zúčastnit se určené výstavy, může jeho funkci převzít jiný posuzovatel za předpokladu, že splňuje výše požadované podmínky.

5.2.11 Zpráva o zkoušce

Zkoušející posuzovatelé musí poslat jejich zprávu o vykonané zkoušce generálnímu sekretáři do dvou týdnů od zkoušky s kopií členskému svazu FIFE, jehož je kandidát členem. Ke zprávě musí být přiložena kopie teoretických otázek a odpovědí spolu se získanými známkami za teoretickou i praktickou část.

5.2.12 Roky mezi hlavními kategoriemi

Časový odstup mezi zkouškami ve dvou hlavních skupinách kategorií I+II a III+IV musí být nejméně 3 roky.

5.2.13 Teoretická a praktická zkouška

Zkouška na posuzovatele se skládá ze dvou částí:

- a) teoretická
- b) praktická

5.2.13.1 Teoretická zkouška

Zkouška musí začít před oficiálním posuzováním, nejpozději však v 9 hod. ráno nebo den před výstavou, nejpozději v 19 hod. (s výjimkou technických potíží).

- zkouška musí být dokončena během 90 minut.
- jedná se o písemnou zkoušku.
- otázky mohou být vybírány:
  - Komisí pro posuzovatele a standardy a zaslány zkoušejícím posuzovatelům alespoň 2 týdny před termínem zkoušky
  - samotnými zkoušejícími posuzovateli.

V obou případech by otázky měly být vybírány z platného seznamu otázek spolu s tématy diskutovanými během povinných seminářů pro žáky.

K úspěšnému složení zkoušky je nutno získat min. 80% možných bodů. Není-li tomu tak, kandidát neobstál a nemůže pokračovat v praktické zkoušce.

5.2.13.2 Otázky k teoretické zkoušce

- 15 všeobecných otázek
- 15 otázek z dané kategorie, u kterých se vyžadují krátké odpovědi
- 10 otázek z dané kategorie, u kterých se vyžadují plně rozvedené odpovědi

5.2.13.3 Praktická zkouška

- zkouška nemá začít později než oficiální posuzování (s výjimkou technických potíží)
- musí být dosaženo min. 80 % možných bodů
- kandidát posuzuje min. 35 (max. 40) koček, pro které vypracuje písemné posudky
- musí také zvolit své BIV a navrhnout svoji nominaci pro BIS.

5.2.13.4 Požadavky na organizátora

Organizující klub musí zajistit:

- a) 2 stevardy pro kandidáta po celou dobu praktické zkoušky
- b) stejné podmínky pro zkoušku jako pro oficiální posuzování (osvětlení, klece atd.)

5.2.13.5 Požadavky na zkoušející

Zkoušející musí:

- a) vyhodnotit teoretickou část za 45 minut
- b) obědovat společně s kandidátem (alespoň jeden)
- c) připravit ke zkoušce různé třídy, min. jednu velkou alespoň s 5 zvířaty
- d) připravit třídy podle pohlaví a barvy, přičemž pohlaví nesmí být zaměňováno
- e) výsledek zkoušky vyhlásit nejpozději do 14 hod. druhého dne.

Během jednodenní výstavy musí být výsledek oznámen před jejím ukončením. Totéž platí pro 2 jednodenní výstavy s rozdělenými kategoriemi.

5.2.14 Neúspěšná zkouška

Když kandidát neuspěje, musí opakovat celou zkoušku. Je na rozhodnutí národního svazu, kolikrát může kandidát zkoušku opakovat.

5.3 Stáže

Viz čl. 2.8.5

6 Všeobecná pravidla

6.1 Stížnosti na posuzovatele

Písemnými stížnostmi podanými na posuzovatele se má zabývat Komise FIFE pro posuzovatele a standardy. Stížnosti musí být předloženy v jednom ze tří oficiálních jazyků FIFE s odkazem ke čl. 29 ve Stanovách FIFE. Pokud to tato komise považuje za potřebné, postupuje případ Disciplinární komisi, která pak informuje Předsednictvo FIFE o zjištěních, podle čl. 31 ve Stanovách FIFE.

6.2 Vyřazení posuzovatele národním svazem FIFE

Národní (členský) svaz FIFE, jehož je posuzovatel členem, není oprávněn vyřadit posuzovatele z jeho funkce dočasně ani trvale.

Překlad: dr. Martin Kabina